

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Școala doctorală interdisciplinară

Domeniul: Inginerie și Management

TEZĂ DE DOCTORAT – REZUMAT

CONTRIBUȚII CU PRIVIRE LA CERCETAREA
DEZVOLTĂRII DURABILE ÎN AGROTURISM DIN
PERSPECTIVA ECONOMIEI CIRCULARE

Student doctorand:

RAMONA HANZA (GIUREA)

Conducători științifici:

PROF.ENG. MOISE IOAN ACHIM, Ph.D.

PROF.ENG MARCO RAGAZZI, Ph.D.

SIBIU 2018

SUMAR

Printre cele mai importante probleme cu care Uniunea Europeană (UE) s-a confruntat în ultimele decenii a fost dezvoltarea diferită a regiunilor rurale și urbane. Agricultură este considerată un sector valoros al activității umane, dar contribuția lor la PIB-ul național a scăzut constant. În cadrul UE au fost desemnate diverse strategii pentru a stimula dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, pentru a consolida economiile auto-durabile prin soluții puternice de afaceri antreprenoriale rurale.

Odată cu declinul veniturilor din ferme, turismul, ca activitate alăturată, a crescut rapid în regiunile rurale. În acest context, sectorul agroturismului a atras mai multă atenție din cauza tendinței demografice din Europa, dar și din întreaga lume. Cea mai decisă datorită schimbărilor legate de dezvoltare din sectorul agricol și a utilizării terenurilor.

Agroturismul a crescut rapid din 1970, răspunzând la noi piețe, noi stiluri de viață și noi oportunități de dezvoltare a produselor turistice. Ceea ce reprezintă criteriile de calitate pentru turismul tipic sa schimbat în ultimul deceniu. Unul dintre criteriile de vârf de pe lista fiecărui turist este impactul socio-cultural și impactul pozitiv asupra mediului. Cu toate acestea, există un paradox important: un turist distruge ceea ce caută, în timp ce îl descoperă.

Prin urmare, fundalul cercetării și motivația acestei lucrări sunt legate de rolul impactului agroturismului asupra mediului. Impactul activităților agroturistice asupra dezvoltării regiunilor rurale reprezintă motivul pentru care acestea este un sprijin strategic în contextul microeconomic și macroeconomic.

Este necesar să se realizeze schimbări vitale privind producerea și consumul de bunuri și servicii. Pentru a ne păstra propriul pământ luând în considerare aspectele economice și sociale.

În procesul de dezvoltare a agroturismului, este necesară o atenție deosebită asupra mediului, reprezentând materia primă și obiectivul activității turistice. Astfel, relația dintre agroturism și mediu prezintă o semnificație deosebită. Dezvoltarea durabilă și protecția mediului reprezintă condiția necesară pentru practicarea sa.

Cercetările sugerează că sectorul agroturismului este un sector în creștere. Prin urmare, legătura dintre agroturism și dezvoltarea durabilă necesită identificarea de noi modele pentru realizarea unei dezvoltări durabile. Astfel, această lucrare propune abordarea influenței economiei circulare asupra dezvoltării durabile în agroturism.

Economia circulară în agroturism poate duce la o utilizare durabilă a resurselor pentru generațiile actuale și viitoare și pentru a realiza o dezvoltare durabilă în acest domeniu.

Întrebarea din prezent este cum să integrăm aceste principii ale conceptului de economie circulară într-un sistem de management bazat pe activități agroturistice care să conducă la o dezvoltare durabilă din punctul de vedere al mediului? Pentru a obține un răspuns la această întrebare, această cercetare realizează conexiunea decalajului dintre dezvoltarea durabilă și economia circulară. Prin urmare, subliniază activitățile agroturistice stabilite pentru unificarea beneficiilor economice, sociale și de mediu și oferă o abordare realistă.

Interesul față de sectorul agroturismului se datorează în special rolului său privind dezvoltarea durabilă a comunităților rurale. Acest sector poate constitui o parte fundamentală a activităților ecologice în ceea ce privește structurile agroturistice. Într-un context de conservare a mediului este un punct cheie, răspunzând în prezent schimbărilor socio-culturale, economice și de mediu, progresului tehnologic.

Prezenta cercetare este o contribuție, prin interogarea problemelor actuale și viitoare potențialități, sugerând modalități prin care agroturismul poate adopta o dezvoltare durabilă cu influența economiei circulare. Prin evidențierea structurilor agroturistice în vederea optimizării mediului, prin aducerea de beneficii majore comunităților locale și economiei Europei.

Obiectivele tezei de doctorat.

Obiectivele principale ale acestei lucrări sunt:

- Analiza stadiului actual a cercetării în domeniul dezvoltării durabile, a economiei circulare și conectarea acestor concepte și integrarea și optimizarea proceselor specifice desfășurate în structurile agroturistice;
- Propunerea unui model conceptual de realizare a dezvoltării durabile privind activitățile desfășurate în structurile agroturistice abordând mediul, din perspectiva economiei circulare;

- Propunerea unei metode de cercetare axată pe structurile agroturistice pentru optimizarea mediului;
- Realizarea unui ghid privind bunele practici de management de mediu în agroturism. Abordarea se axează pe activitățile într-o structură agroturistică privind gestionarea deșeurilor, a energiei și a apei. Elaborarea unui sistem de management pentru ghidarea activităților agroturistice și a participanților pentru o dezvoltare durabilă sub influența economiei circulare.

Pentru o desfășurare eficientă a cercetării a fost necesară planificarea acestei activități, prin urmare pentru obiectivele principale ale acestei activități au fost identificate obiective specifice.

Obiectivele specifice sunt:

- Definirea conceptelor și terminologiei folosite în realizarea acestei cercetări;
- Efectuarea unui studiu comparativ cu privire la sectorul agroturismului, deșeurilor, al energiei și al apei în Europa, România și Italia.

Rezultatele preconizate ale acestei teze sunt:

- Creșterea gradului de conștientizare a agricultorilor și turiștilor cu privire la impactul activităților agro-turistice din punct de vedere economic, social și de mediu. Toate aceste trei părți reprezintă o oportunitate esențială pentru dezvoltarea durabilă a structurilor agroturistice, a comunităților locale și a peisajului;
- Încurajarea unei dezvoltări durabile prin gestionarea activităților agroturistice din perspectiva economiei circulare prin prezentarea beneficiilor acesteia;
- Dezvoltarea unei abordări ecologice pentru activitățile agroturistice prin creșterea calității produselor și serviciilor agroturistice. Având în vedere acțiunile privind mediul, agroturismul poate avea un rol semnificativ în protejarea și conservarea acestuia;
- Crearea unui cadru de informare pentru realizarea unei dezvoltări durabile a agroturismului din perspectiva economiei circulare pentru fermieri și turiști;
- Creșterea la nivel local, regional și internațional dezvoltarea bunelor practici în activitățile agroturistice din perspectiva economiei circulare.

Recomandările urmăresc să abordeze problemele semnalate în acest studiu și să furnizeze informații care să ghideze viitoarele politici de investiții în agroturism. Împreună cu dezvoltarea mijloacelor de a ghida antreprenoriatul agroturistic, asigurând sisteme eficiente de guvernare pentru a ajuta parteneriatele și crearea de rețele. Toate acestea, dar și să creeze modalități de dezvoltare a performanțelor sociale, economice și de mediu ale sectorului agroturistic.

Structurile agroturistice sunt cele mai potrivite pentru crearea de inițiative cu scopul de a îmbunătăți dezvoltarea durabilă sectorului, implicând și direct turiștii.

Structura tezei de doctorat

Lucrarea este structurată în 8 capitole, la care se adaugă un capitol introductiv, un capitol de concluzii și bibliografia, după cum urmează:

1. INTRODUCERE

Capitolul prezintă contextul general al tezei de doctorat, descrie tema cercetării. Acest capitol ilustrează obiectivele principale și specifice ale tezei de doctorat, metodele și instrumentele de cercetare utilizate și prezintă conținutul tezei.

2. STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRII

Capitolul ilustrează o listă a definițiilor termenilor și conceptelor utilizate în această lucrare, conceptele de dezvoltare durabilă și economia circulară și legătura dintre aceste concepte și integrarea și optimizarea proceselor specifice desfășurate în agroturism.

Prin acest capitol a fost realizat obiectivul lucrării privind analiza stării actuale de cercetare în domeniul dezvoltării durabile (prin evidențierea mediului) și economia circulară pentru a conecta aceste concepte și pentru a integra și optimiza procese specifice în agroturism.

Prin o analiză detaliată, aceste concepte nu sunt dispartate, între ele există o serie de legături care au fost evidențiate de către cercetare. Tema de cercetare a tezei de doctorat s-a bazat pe conceptele prezentate în Tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1 Conceptele care stau la baza temei de cercetare

Agroturism	Îmbinarea dintre două industrii: agricultură și turism, incluzând diverse activități turistice: cazare (cameră și mic dejun, locuințe rurale), catering (mese), activități de agrement (ferme educaționale, sport, vizitarea fermelor etc.). Activitățile sunt legate de gastronomia locală, de patrimoniul cultural și natural, în general față de mediul înconjurător.	În agroturism, dezvoltarea prin economie circulară legată de Obiectivul 12 al Dezvoltării Durabile a Națiunilor Unite este privită ca un model care poartă direcția de mediu.
Dezvoltare sustenabilă	Această noțiune prezentată în această lucrare reprezintă capacitatea unei organizații de a furniza resurse pe termen lung.	
Dezvoltare sustenabilă obiectivul numărul doisprezece	Principalele provocări privind modelele durabile de consum și de producție. Scopul acestui obiectiv este de a reduce consumul de resurse și poluare și analizează utilizarea bunurilor pe tot parcursul ciclului lor de viață.	
Economie circulară	Conceptul utilizat în această lucrare este legat de idealul de a consuma atâtea resurse cât pot fi regenerate.	

3. ASPECTE CRITICE COMPARATIVE ÎN AGROTURISM ÎN ROMÂNIA ȘI ITALIA

În cadrul capitolului 3 este prezentat rolul selecției studiilor de caz Trentino și județul Sibiu, cu o privire de ansamblu asupra sectorului agroturistic în ceea ce privește studiile de caz, precum și o viziune generală asupra agroturismului privind deșeurile, consumul de energie și apă în cele două studii de caz selectate. Este prezentată legislația la nivel european, național și regional în agroturism, dar și sectorul deșeurilor, apei și energiei.

În ceea ce privește colectarea și prelucrarea datelor pentru studiile de caz din cadrul acestei cercetări, două organizații au fost implicate în studiile de caz: Ufficio di Economia e Politica Agraria Provincia Autonoma di Trento (Italia) și Asociația Județeană de Turism Sibiu (Sibiu). Ambele administrații locale au susținut cercetarea prezentă, punând la dispoziție informații despre structurile celor două teritorii, cât și despre abordarea utilizată pentru a disemina criteriile durabile de management.

În ceea ce privește colectarea de informații din structurile agroturistice, pentru realizarea obiectivelor stabilite în această lucrare este necesară cunoașterea structurilor agroturistice situate în Trentino și județul Sibiu. Sectoarele de analiză se referă la energie, apă și deșeurile (a se vedea anexele). Chestionarul este orientat spre a schița un cadru în diferite domenii de analiză, în special:

- Caracterizarea sectorului deșeurilor cu referire la metodele tradiționale implementate după producerea diferitelor fracții de deșeuri;
- Caracterizarea sectorului apei, implicit și a apelor reziduale;
- Caracterizarea sectorului energetic în utilizarea surselor regenerabile în scopuri electrice sau termice, tipurile de combustibili utilizați în diverse scopuri și intenția viitoare de a adopta măsuri de eficiență energetică.

În acest capitol sunt prezentate aspectele critice ale sectorului agro-turistic în ceea ce privește deșeurile, consumul de energie și apă într-o structură agroturistică din cele două studii de caz.

4. MODEL CONCEPTUAL PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ACTIVITĂȚILOR AGROTURISTICE PRIVIND VIZIUNEA DE MEDIU DIN PERSPECTIVA ECONOMIEI CIRCULARE

În capitolul 4 este ilustrat agroturismul în contextul dezvoltării durabile privind viziunea de mediu. În acest capitol este prezentat modelul conceptual al dezvoltării durabile a agroturismului din perspectiva economiei circulare. Se explică realizarea unui model privind procesul de planificare și proiectare pentru dezvoltarea durabilă a activităților dintr-o pesiune agroturistică din perspectiva economiei circulare: pilonul de mediu.

În vederea abordării unitare a modelului privind realizarea dezvoltării durabile și integrarea economiei circulare tratate în lucrare, au fost identificate și prezentate principalele elemente care determină semnificația aspectelor de mediu în structurile agroturistice și punctul de plecare pentru modelarea lor sunt:

- Concepțiile de agroturism, dezvoltare durabilă și economie circulară;
- Dezvoltarea durabilă obiectivului numărul doisprezece datorită legăturii cu noțiunea de economie circulară în ceea ce privește abordarea unui model care tratează direcția de mediu;
- Modelul circular poate contribui la creșterea durabilă a activităților agroturistice.

Pentru a elabora modelul conceptual pentru realizarea dezvoltării durabile în agroturism din perspectiva economiei circulare, abordările din cadrul obiectivului numărul doisprezece al

dezvoltării durabile au fost analizate și transformate în măsuri pentru realizarea dezvoltării durabile în structurile agroturistice.

Pornind de la acestea, au fost stabilite obiective pentru a realiza o dezvoltare durabilă (pilonul de mediu) în structurile agroturistice în conformitate cu directivele privind economia circulară. Modelul circular poate contribui la creșterea durabilității agroturismului.

În acest capitol este prezentată și o metodă cu privire la structurilor agroturistice pentru optimizarea mediului. Pe baza rezultatelor acestei investigații, a cercetării și a colectării de informații, studiul oferă câteva răspunsuri privind impactul activităților dintr-o structură agroturistică. Metodologia utilizată în această lucrare este inspirată de un model numit DMAIC. Acest model este folosit în organizații în proiectele de șase sigma. Principalul aspect este dezvoltarea și propunerea unei strategii sănătoase de dezvoltare a agroturismului pentru ambele studii de caz prezente în lucrare.

5. DEZVOLTAREA DURABILĂ A STRUCTURILOR AGROTURISTICE DIN PERSPECTIVA ECONOMIEI CIRCULARE

În acest capitol este prezentată o abordare privind bunele practici de management de mediu în agroturism. Orientarea se concentrează asupra activităților dintr-o structură agroturistică în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, optimizarea consumului de energie și consumul și gestionarea apei.

Adăugând, de asemenea, o cunoaștere a caracterizării structurilor în ceea ce privește acțiunile întreprinse pentru a reduce impactul activităților agroturistice asupra mediului. Acesta rezultă prin noi modele de producție și consum și prevenirea și protecția mediului. Și, de asemenea, în ceea ce privește resursele de management într-un mod în care are capacitatea de a furniza resursele unei structuri agroturistice pe termen lung. Economia circulară vine cu modele pentru a consuma atât de multe resurse pot fi generate.

După ce au fost evidențiate prin colectarea datelor, s-au dezvoltat soluții și strategii capabile să combine fezabilitatea tehnică a intervenției cu beneficiile așteptate după adoptarea diferitelor

soluții pentru îmbunătățirea activităților din structurilor agroturistice în direcția respectării mediului înconjurător.

Pentru fiecare sector analizat, principalele aspecte identificate de situația actuală se analizează, propunând soluții de îmbunătățire, cu scopul de a limita impactul pe care aceste activități îl exercită în structurile agroturistice asupra mediului. Toate acestea sunt propuse acordând o atenție deosebită eficienței energetice și economisirii resurselor.

Aceste propuneri sunt prezentate în următoarele capitole.

Gestionarea deșeurilor produse ocupă capitolul 5.1.1, ilustrând inițiativele și atenția acordată îmbunătățirii colectării separate în acest sector.

Capitolul 5.1.2 este dedicat energiei electrice și termice, acordând o atenție deosebită posibilității de producție din surse regenerabile.

Urmează capitolul 5.1.3, în care se tratează gestionarea resurselor de apă, în special în ceea ce privește reducerea lor.

În final, capitolul 5.2, metodele de management ale structurilor agroturistice sunt evidențiate, acordându-se atenția cuvenită, având în vedere că este esențial să asociem comportamentul responsabil al turiștilor și a personalului și eficiența tehnologiilor și a sistemelor din prezent.

6. CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII ORIGINALE ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

Concluziile finale ale tezei de doctorat sunt prezentate în concordanță cu obiectivele propuse. În cadrul acestui capitolului sunt prezentate concluziile tezei de doctorat, evidențiindu-se contribuțiile teoretice și practice, iar viitoarele direcții de cercetare sunt identificate după cum urmează. Există trei direcții principale, și anume:

- Implementarea și monitorizarea modelului creat în ceea ce privește optimizarea activităților într-o structură agroturistică în legătură cu impactul acestora asupra mediului.
- New ranking for the classification of tourist accommodation establishments with the functions of agro-tourism boarding house type because of the gaps in terms of criteria

for agro-tourism structures (no environmental criteria). Highlighting the link between agro-tourism and ranking.

- O nouă clasificare pentru clasificarea unităților de cazare turistică cu funcții de tip agroturistic, din cauza lacunelor în ceea ce privește criteriile pentru structurile agroturistice (fără criterii de mediu). Evidențierea legăturii dintre impactul activităților ce se desfășoară într-o pensiune agroturistică asupra mediului și cerințele clasificării (o scară de la 1 la 5 margarete).
- Indicator micro-management pentru structurile agroturistice.

7. ANEXE

Atașat la anexe sunt prezentate exemple de documente de informare asociate structurilor agroturistice pentru a analiza informațiile obținute.

8. BIBLIOGRAFIE

În bibliografie sunt enumerate 150 de titluri bibliografice utilizate în etapele parcurgerii programului de doctorat pentru a pregăti rapoartele de cercetare și teza de doctorat.

Rezultatele obținute pot fi utilizate atât în domeniul cercetării, cât și în structurile agroturistice. Până în prezent, cercetarea a permis publicarea a **9** lucrări științifice, **5** dintre acestea fiind indexate *Thomson Reuters, ISI-Web of Science*.